

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Tomáše Langáška a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **D. H. P.**, zastoupen Mgr. Ing. Jakubem Backou, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 15. 12. 2017, č. j. 17 A 146/2017 - 44,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ing. Jakubu Backovi **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 8228 Kč. Tato částka mu bude vyplacena do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 10. 2017, č. j. OAM-161/LE-LE05-LE26-PS-2017, kterým bylo rozhodnuto o zajištění stěžovatele v zařízení pro zajištění cizinců dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v relevantním znění (dále jen „zákon o azylu“). Doba trvání zajištění stěžovatele byla stanovena dle § 46a odst. 5 zákona o azylu do 11. 2. 2018.

[2] Stěžovatel proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobou, kterou krajský soud v záhlaví označeným rozsudkem jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), zamítl.

[3] Krajský soud konstatoval, že byly splněny podmínky pro vydání rozhodnutí o zajištění stěžovatele dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Žalovaný se dle něj s možností uložení zvláštních opatření dle § 47 zákona o azylu vypořádal přezkoumatelným způsobem a pro jejich neuložení uvedl dostatečné důvody, přičemž jeho rozhodnutí taktéž bralo v potaz individuální okolnosti případu.

[4] Stěžovatel napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[5] Namítl, že nesouhlasí se závěry krajského soudu, že by s ohledem na jeho dosavadní jednání byla zvláštní opatření podle § 47 zákona o azylu neúčinná. Stěžovatel zdůrazňuje, že žalovaný i krajský soud zcela nesprávně zhodnotili to, že zásadním způsobem změnil postoj ke svému dosavadnímu protiprávnímu jednání. Poté, co byl předán příslušnému správnímu orgánu a byl konfrontován se svou situací a s reálnou hrozbou předání do Vietnamu, rozhodl se pro užití institutu mezinárodní ochrany z důvodu hrozícího nebezpečí ze strany mafie, které dluží vysokou částku. Stěžovatel považuje právě jediné azylové řízení za institut, který ho může před případným vydáním do Vietnamu před hrozící újmou ochránit.

[6] Ačkoliv si je stěžovatel vědom toho, že podání žádosti o mezinárodní ochranu se může jevit jako účelové a může být důvodem pro postup dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, domnívá se, že nelze automaticky vyloučit použití zvláštních opatření zakotvených v § 47 zákona o azylu.

[7] Stěžovatel se domnívá, že primární zajištění podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) mohlo být důvodné, avšak v případě nezajištění žalovaný disponoval více informacemi a měl zohlednit stěžovatelovu specifickou situaci. K tomu stěžovatel uvedl rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2017, č. j. 2 Azs 237/2017 - 20.

[8] S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a rozhodnutí žalovaného a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[9] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti popírá oprávněnost kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. K námitce týkající se nenaplnění důvodů pro zajištění stěžovatele dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu správní orgán dodává, že účelovost jednání dostatečně odůvodnil jak v napadeném rozhodnutí, tak ve svém vyjádření k žalobě stěžovatele. Uložení zvláštních opatření dle § 47 zákona o azylu žalovaný zvažoval a dostatečně odůvodnil jejich nevyužití. Z pobytové historie stěžovatele, která zahrnuje vědomý nelegální vstup na naše území, na území Spolkové republiky

pokračování

Německo (dále jen „Německo“), či prokazování se smyšlenou totožností při policejních kontrolách, jasně vyplývá stěžovatelova neúcta a nerespektování právního řádu České republiky a taktéž předpisů EU. Takové chování stěžovatele pak dle žalovaného nedává dostatečnou záruku, že by své povinnosti plynoucí z azylového řízení zodpovědně plnil. Žalovaný také informoval Nejvyšší správní soud, že zajištění stěžovatele bylo ukončeno uplynutím lhůty pro zajištění a to dne 11. 2. 2018. Vzhledem k výše uvedenému žalovaný navrhuje, aby Nejvyšší správní soud řízení o kasační stížnosti zastavil.

[10] Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[11] Nejvyšší správní soud poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] Zajištění cizince je mimořádným institutem, který představuje citelný zásah do jeho práv v podobě omezení nebo dokonce zbavení osobní svobody. Může být proto přípustný za podmínek stanovených zákonem. V posuzovaném případě žalovaný stěžovatele zajistil podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, podle kterého může žalovaný v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.

[14] Z citovaného § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu tedy vyplývají čtyři podmínky, jejichž kumulativní naplnění je nezbytné pro zajištění cizince – žadatele o mezinárodní ochranu. První podmínkou je, že žádost byla podána v zařízení pro zajištění cizinců. Uvedená podmínka byla v projednávané věci nepochybně splněna, neboť stěžovatel podal žádost o mezinárodní ochranu poté, co byl na základě rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, odboru cizinecké policie, ze dne 20. 10. 2017, č. j. KRPU-205973-21/ČJ-2017-040022, zajištěn v Zařízení pro zajištění cizinců za účelem realizace správního vyhoštění. Druhou podmínkou zajištění, která plyne z § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je existence oprávněných důvodů vedoucích k domněnce, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění,

vydání nebo předání podle evropského zatýkácího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet.

[15] Stěžovatel byl výše uvedeným rozhodnutím Policie České republiky zajištěn dle § 124 zákona o pobytu cizinců a umístěn do Zařízení pro zajištění cizinců za účelem realizace správního vyhoštění. Důvodem tohoto zajištění byla skutečnost, že stěžovatel dne 17. 10. 2017 vstoupil z území České republiky na území Německa přes bývalý hraniční přechod Cínovec-Altenberg. Následně byl zkontrolován a zadržen německými policisty, jelikož se nebyl schopen prokázat platným cestovním dokladem, načež byl následující den předán na území České republiky. Při policejní kontrole v Německu stěžovatel uváděl smyšlenou identitu a tvrdil, že se narodil 7. 1. 2011. Vzhledem k uváděnému věku bylo provedeno lékařské vyšetření za účelem ověření věku, při kterém bylo zjištěno, že je starší 18 let. Po tomto zjištění stěžovatel uvedl svou pravou identitu i datum narození. Stěžovatel dále do protokolu o vyjádření účastníka správního řízení sdělil, že trpí onemocněním jater a musí dodržovat pravidelnou medikaci, ale léky mu asi před měsícem došly a cítí se proto v ohrožení života. Z tohoto důvodu byl stěžovatel vyšetřen v nemocnici v Ústí nad Labem, kde bylo lékařem po provedeném vyšetření konstatováno, že jeho hospitalizace není nutná. Při následném pokračování v sepisování protokolu sdělil, že svůj cestovní pas ztratil před několika měsíci ve Vietnamu, nepamatuje si přesně kdy vycestoval ze své domoviny, ale asi v únoru nebo březnu 2017. Nepamatuje si, kam cestoval, kde se zdržoval, neví, kdo jej převážel, ani jak se do vozidla dostal. Jedinou překážkou jeho návratu do Vietnamu je skutečnost, že tam nemá práci a proto za práci cestoval do Evropy. Dne 24. 10. 2017 podal stěžovatel žádost o mezinárodní ochranu, v níž uvedl, že mu zkrachovalo podnikání a dluží lichvářům velkou částku peněz. Pokud se vrátí domů, může přijít o život. Navíc jej ve Vietnamu utlačuje komunistická strana a nemůže tam žít. Do protokolu dne 25. 10. 2017 uvedl, že je zdravotně zcela v pořádku a nemá žádné zvláštní potřeby ani omezení. Dále vypověděl, že jinou totožnost policii uvedl proto, že měl strach z vyhoštění. Přesně také uvedl, že Vietnam opustil dne 1. 3. 2017 na základě toho, že se prokázal platným cestovním pasem s ruským vízem. O pas přišel až na Ukrajině, kdy jej musel odevzdat převaděčům.

[16] Zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu záleží na objektivních okolnostech případu, které zakládají oprávněné důvody se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu je účelová (např. dosavadní jednání cizince, délka pobytu na území, osobní poměry apod.). Uvedené v sobě odráží účel tohoto institutu, kterým je zajištění efektivní kontroly nad průběhem správního řízení o vyhoštění v situaci, v níž cizinec během řízení uplatní své právo požádat o mezinárodní ochranu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2017, č. j. 10 Azs 284/2016 - 35, či ze dne 28. 2. 2017, č. j. 4 Azs 9/2017 - 31).

[17] Z výše uvedeného je patrné, že stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu až poté, co s ním bylo zahájeno správní řízení o správním vyhoštění a byl zajištěn na základě § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, ačkoliv mohl o mezinárodní ochranu požádat již dříve po svém odjezdu z Vietnamu. Stěžovatel taktéž uváděl odlišné skutečnosti při policejní kontrole v Německu, při sepisování protokolu o vyjádření účastníka správního řízení Policií České republiky a také do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení

pokračování

mezinárodní ochrany. Až při posledně vyjmenovaném úkonu stěžovatel sdělil, že jej tíží obava o jeho život, jelikož ve Vietnamu dluží velkou částku lichvářům. Vše nasvědčuje tomu, že motivací stěžovatele k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla pouze snaha vyhnout se správnímu vyhoštění. Nastíněné závěry uvedl také žalovaný ve svém rozhodnutí, přičemž Nejvyšší správní soud shodně s krajským soudem uvádí, že tyto závěry mají oporu ve spise a jsou plně přezkoumatelné.

[18] Rovněž třetí podmínka pro zajištění žadatele o mezinárodní ochranu, že mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany již dříve, byla splněna. Stěžovatel mohl podat žádost o udělení mezinárodní ochrany na našem území, resp. na území Evropské unie, již když jej zajistila Policie České republiky, případně též německá policie po překročení společné hranice České republiky a Německa.

[19] Stěžovatel dále namítal, že v jeho případě nelze automaticky vyloučit užití zvláštních opatření dle § 47 odst. 1 zákona o azylu. Dle tohoto ustanovení se zvláštním opatřením rozumí rozhodnutím Ministerstva vnitra uložená povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany zdržovat se v pobytovém středisku [§ 47 odst. 1 písm. a) zákona o azylu], nebo se osobně hlásit Ministerstvu vnitra ve stanovené době [§ 47 odst. 1 písm. b) zákona o azylu]. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 10. 2016, č. j. 7 Azs 185/2016 - 23, „*[v]olba mírnějších opatření než je zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany, mezi něž lze řadit zmíněné zvláštní opatření, je vázána na předpoklad, že žadatel bude se státními orgány spolupracovat při realizaci tohoto opatření a že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení jeho účasti v řízení ve věci mezinárodní ochrany. Pokud zde existují skutečnosti nasvědčující tomu, že by žadatel správní řízení mařil, nelze přistoupit ke zvláštnímu opatření.*“

[20] Žalovaný ve svém rozhodnutí nemožnost aplikace zvláštních opatření odůvodnil dostačujícím způsobem. Zabýval se jak dosavadní pobytovou historií stěžovatele, tak i rozpornými tvrzeními, které stěžovatel uváděl před Policií České republiky a při pohovoru k žádosti o dělení mezinárodní ochrany. Žalovaný vzal v potaz také to, že stěžovatel vstoupil na území Evropské unie neoprávněně, bez platného cestovního dokladu a využil k tomu pomoc převaděčů, čímž soustavně porušoval veřejný pořádek a nerespektoval právní řády více států. Jednání stěžovatele tak odůvodňuje nemožnost aplikace zvláštního opatření podle § 47 zákona o azylu. S ohledem na dosavadní jednání stěžovatele nelze reálně spoléhat na to, že by se skutečně zdržoval v určeném pobytovém středisku nebo se osobně hlásil na ministerstvu v předem stanovené době.

[21] Nejvyšší správní soud závěrem konstatuje, že odkaz na jeho rozsudek ze dne 14. 12. 2017, č. j. 2 Azs 237/2017 – 20 není k nyní projednávané věci příslušný, jelikož se zabývá pouze zajištěním za účelem správního vyhoštění v režimu zákona o pobytu cizinců. Citovaná část rozhodnutí, kterou stěžovatel ve své kasační stížnosti použil, pochází z rozhodnutí ze dne 25. 7. 2017, č. j. 2 Azs 253/2017 – 37, na které rozsudek ze dne 14. 12. 2017, č. j. 2 Azs 237/2017 – 20 pouze odkazuje. V později zmiňované věci se zdejší

soud skutečně zabýval „přezajištěním“, při kterém již obecně existuje prostor pro posouzení toho, zda bude stěžovatel se správními orgány při řízení o udělení mezinárodní ochrany opravdu spolupracovat a je nutné důkladněji zohlednit i nově vyvstalé specifické okolnosti, např. posoudit způsob komunikace stěžovatele se správními orgány. Jak již bylo řečeno výše, žalovaný se ve svém rozhodnutí se všemi okolnostmi případu vypořádal, zvážil tedy i to, jak stěžovatel se správními orgány komunikoval a do jaké míry by pravděpodobně spolupracoval v případě uložení mírnějších opatření. Lze tedy uzavřít, že požadavkům vyřčeným v rozsudku ze dne 25. 7. 2017, č. j. 2 Azs 253/2017 – 37 vyhověl.

[22] Z uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. *in fine* zamítl.

[23] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.; žalovaný, který byl ve věci úspěšný a náhrada nákladů řízení by mu po právu náležela, žádné náklady přesahující jeho běžnou správní činnost nevynaložil, proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

[24] Stěžovateli byl usnesením krajského soudu ze dne 16. 11. 2017, č. j. 17 A 146/2017 - 19, ustanoven zástupcem pro řízení Mgr. Ing. Jakub Backa, advokát se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha. Podle § 35 odst. 9 s. ř. s. hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování v takovém případě platí stát. Nejvyšší správní soud ustanovenému advokátovi přiznal odměnu za dva úkony právní služby, tj. porada s klientem přesahující jednu hodinu a podání doplnění kasační stížnosti ze dne 2. 3. 2018 podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. (dále jen „advokátní tarif“). Zástupci stěžovatele tak náleží odměna za dva úkony právní služby po 3100 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu], celkem 6200 Kč. Vedle toho má stěžovatel též právo na náhradu hotových výdajů svého zástupce ve výši 300 Kč za každý úkon (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), celkem 600 Kč. S ohledem na to, že je právní zástupce plátcem daně z přidané hodnoty, náleží mu také náhrada této daně ve výši 1428 Kč. Celkem tedy zástupci stěžovatele náleží odměna a náhrada hotových výdajů a daně z přidané hodnoty ve výši 8228 Kč. Zástupci stěžovatele tak bude vyplacena částka ve výši 8228 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 13. února 2019

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu